Nr 13.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ändrad lydelse av rubrikerna 159 och 160 för oraffinerat socker i gällande tulltaxa; given Stockholms slott den 31 december 1925.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 31 december 1925.

Närvarande:

Statsministern SANDLER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden OLSSON, NOTHIN, SVENSSON, HANSSON, LINDERS, SCHLYTER, LARSSON, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON.

Chefen för finansdepartementet statsrådet Wigforss anför:

Jag ber härmed få till behandling anmäla frågan om ändring av tulltaxans bestämmelser angående oraffinerat socker.

Gällande bestämmelser angående grunden för beräkning av tullen å socker.

Nu gällande tulltaxa upptager följande tre rubriker för socker:

		Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Socker:			
158	raffinerat, alla slag, såsom topp-, kandi- och kaksamt krossat eller pulveriserat	1 kg.	—	10
	oraffinerat:			
159	till färgen icke mörkare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard, varå genom generaltullstyrelsens försorg normalprov hållas tullförvaltningarna tillhanda	1 kg.	—	10
160	till färgen mörkare än nämnda standardnummer, även om varan inkommer i upplöst eller flytande tillstånd	1 kg.	—	07

Denna uppdelning på rubriker av varuartikeln socker infördes i tulltaxan från och med år 1861 och har alltsedan dess bibehållits oförändrad. I fråga om lämpligheten av denna uppdelning uttalade 1906 års tulltaxekommitté följande:

»Det kan med skäl ifrågasättas, huruvida nuvarande uppdelning av artikeln socker i taxan är tillfredsställande. Uppdelningen i oraffinerat och raffinerat har redan tidigare givit anledning till erinringar. Här må ytterligare framhållas, att särskiljandet enligt gällande föreskrifter av de olika slagen av den oraffinerade varan är ganska vanskligt. De föreskrivna normalproven utgöras nämligen av rörsocker, vilket vid provets renhetsgrad företer gråaktig färgton, under det att betsocker av motsvarande renhet stöter i gult, varigenom jämförelsen försvåras. Dessutom lärer möjlighet till missbruk genom färgning av socker icke vara utesluten. Andra och säkrare sätt att bestämma en lämplig gräns mellan de renare och värdefullare sockerslagen, å ena sidan, samt de mindre rena och billigare, å den andra, lära finnas, om även de bereda svårigheter vid tillämpningen.»

Kommittén fann emellertid, att det icke läte sig göra att med annan indelning komma till fullt samma resultat som den bestående medförde och då riksdagen helt kort före ifrågavarande tidpunkt reglerat förhållandet mellan tull och skatt å socker samt därvid bibehållit dittillsvarande uppdelning i taxan av de olika sockerslagen, ansåg kommittén sig icke böra ifrågasätta ändring däri.

Generaltullstyrelsens skrivelse den 4 mars 1925.

I skrivelse den 4 mars 1925 har generaltullstyrelsen gjort framställning om ändring av bestämmelserna angående tullbeskattningen av oraffinerat socker.

Härvid har styrelsen till en början anfört följande.

Även om det i vissa fall kunnat vara vanskligt att verkställa tullbehandling av råsocker enligt nuvarande bestämmelser, då ett parti dylikt socker ofta nog icke företedde samma färgton allt igenom — vissa delar av partiet

kunde exempelvis hava varit utsatta för ljusets inverkan och därigenom erhållit en ljusare färgton än övriga delar — torde man dock kunna säga, att tillämpningen av nu gällande tulltaxebestämmelser i fråga om råsocker icke varit förenad med några mera betydande svårigheter allt intill senaste tiden. Den import av råsocker, som förekommit, hade nämligen huvudsakligen utgjorts av kolonialsocker av en med de holländska standardproven jämförbar färgton. För övrigt hade införseln av socker på senare tiden allt intill de sista åren i allmänhet varit jämförelsevis obetydlig, enär landets behov av varan i stort sett kunnat fyllas genom den inhemska produktionen.

Under december 1924 och januari 1925 hade emellertid förekommit införsel av betydande partier betråsocker från Tyskland. Frågan om rätta tullbehandlingen av vissa utav dessa sockerpartier, med en sammanlagd vikt av omkring 2,500,000 kilogram, hade av de lokala tullmyndigheterna hänskjutits till generaltullstyrelsens avgörande, varvid tullförvaltningarna framhållit, att de funnit det vara ytterst svårt att fastställa, huruvida sockret borde anses vara mörkare än nr 18 av den i världshandeln gällande holländska standard. Sedan yttrande inhämtats från föreståndaren för Kristianstads kemiska station, fil. doktor C. G. A. von Schéele, hade styrelsen ansett sig icke kunna underlåta att med nuvarande tulltaxebestämmelser, vilka icke förutsatte något hänsynstagande vid tarifferingen till råsockrets raffineringsvärde, hänföra samtliga de betråsockerpartier, vilkas tullbehandling underställts styrelsens prövning, till rubrik 159, ehuru sockret i stort sett torde varit av lägre kvalitet än det oraffinerade kolonialsocker, som hänfördes till samma rubrik.

Genom den import av betråsocker, som sålunda förekommit, hade frågan om ändring av gällande grunder för beräkning av tullen å råsocker åter blivit aktuell.

I sitt berörda yttrande hade doktor von Schéele framhållit, att en förtullning efter färgen hos råsocker enligt nu gällande bestämmelser innebure en betydande godtycklighet. Även om färgnyansen å socker kunde exakt fastställas, syntes denna norm för förtullningen vara mindre lämplig, enär färgen ingalunda utgjorde ett tillförlitligt uttryck för sockrets renhet. Ett fullt exakt uttryck härför hade man däremot i den genom polarisation funna procenthalten rent socker, och erfarenheten hade även visat, att i länder, där import av betråsocker blivit aktuell, mängden polariserat socker lagts till grund för förtullningen. Under sådana förhållanden syntes knappast någon tvekan kunna råda därom, att en ändring av nu gällande bestämmelser rörande förtullning av socker borde komma till stånd och att polarisationsprocenten socker borde läggas till grund härför.

Generaltullstyrelsen har härefter meddelat, att styrelsen från Svenska sockerfabriksaktiebolaget mottagit en promemoria beträffande tullbehandlingen av socker vari bland annat påpekats, *att* de holländska standardproven ursprungligen fastställts för användning vid handeln med kolonialsocker och varit i bruk, innan den europeiska betsockerindustrien vuxit fram till en faktor på världsmarknaden, *att* kolonialsockret vore till sin färg betydligt mörkare än betråsocker av motsvarande raffineringsvärde, vartill komme att de båda sockersorternas färg ginge i helt olika nyanser, *att* kolonialsockret vore brungrått, under det att betråsockret hade en mera klar brungul färg, *samt att* vid jämförelse mellan betråsocker och de holländska standardproven därför uppstode svårigheter att bedöma ljushetsgraden hos

två färgsammansättningar som bestode av olika grundfärger, vartill komme att de holländska standardproven icke vore till färgen konstanta vid förvaring under längre tid.

I promemorian hade vidare, yttrar generaltullstyrelsen, framhållits, hurusom tullagstiftningens ursprungliga syftemål otvivelaktigt varit att genom färgbestämmelsen uppåt begränsa råsockrets värde med hänsyn till raffineringsutbytet. Som emellertid den nutida sockertekniken hade i sin hand att genom kemiska medel bleka sockrets färg, utan att därför raffineringsvärdet höjdes, men varigenom sockret för ögat såge ut att vara av högre kvalitet, vore en viss ljushetsgrad numera icke utslagsgivande för sockrets raffineringsvärde. Slutligen hade i promemorian hänvisats till att man i såväl England som Danmark frångått den holländska standarden som grundval för tullsatsernas bestämmande och i stället övergått till att låta råsockrets halt av kemiskt rent socker (polarisationssockerhalten) utgöra underlag för tullbehandlingen.

Under erinran att frågan om möjligheten av att lägga den genom polarisation utrönta procenthalten socker till grund för beräkningen av tullen dryftats redan före tillkomsten av nuvarande tulltaxebestämmelser har generaltullstyrelsen vidare anfört i huvudsak följande.

Anledningen till att man hittills icke företagit en uppdelning av råsocker i tulltaxan efter polarisationsprocenten syntes i främsta rummet hava varit den, att sockerhalten med tidigare till buds stående hjälpmedel icke kunnat med tillräcklig noggrannhet bestämmas och att den för utrönande av sockerhalten erforderliga analysen, vilken icke kunnat av tullförvaltningarna verkställas, skulle hava medfört tidsutdräkt med därav föranledda hinder för importrörelsen.

Numera syntes några svårigheter av teknisk natur icke kunna anses utgöra hinder för en övergång till bestämmelser om tullens beräknande efter sockerhalten. Medelst moderna instrument vore det nämligen möjligt att företaga mera exakta bestämningar av sockerhalten än tidigare kunnat ske och de erforderliga undersökningarna kunde nu verkställas av tullverket å dess huvudlaboratorium. Föreståndaren för detta laboratorium hade även i en upprättad promemoria i frågan uttalat sig för en ändring av nuvarande tulltaxebestämmelserna i förut angiven riktning. I denna promemoria hade vidare framhållits, att råsocker ofta inkomme i så stora partier, att lossning och vägning därav toge lång tid i anspråk. Under denna tid kunde undersökning av prov å varan hinna verkställas, varför tullbehandlingen icke syntes behöva vålla någon större tidsutdräkt. Undersökningarna vore heller icke allt för tidsödande och behövde, enligt vad under hand meddelats, i varje fall icke draga längre tid än en dag. För övrigt funnes alltid möjlighet att mot ställande av säkerhet för tullavgiften kunna få disponera ett inkommet parti, innan tullbehandlingen därav blivit slutförd.

För egen del funne generaltullstyrelsen en ändring av nuvarande bestämmelser angående tullbehandlingen av oraffinerat socker vara nödvändig för tullbeskattningen av denna vara efter rationella grunder. De sakkunniga, från vilka uttalanden i frågan förelåge, vore samtliga av den uppfattningen, att ändringen beträffande grunden för tullbeskattningen borde innebära en övergång från färgbedömning enligt standardprov till utrönande genom polarisation av procenthalt socker.

Vid ändring av förenämnda tulltaxerubriker 159 och 160 i nu angiven riktning vore det uppenbarligen förenat med stora svårigheter att bestämma, vilken polarisationsprocent som borde uppställas som gräns mellan de båda kategorierna av råsocker för att i tullbeskattningsavseende uppnå ett resultat, som så nära som möjligt överensstämde med det, som nuvarande bestämmelser medförde. Såsom framhållits vore nämligen färgen icke ett tillförlitligt uttryck för sockerhalten, vilken kunde variera rätt avsevärt inom ett och samma nummer av de holländska standardproven. Doktor von Schéele hade i sitt yttrande angivit 98 procent såsom den lämpliga gränsen, och det ville även synas, som om en gräns vid denna procentsats i stort sett skulle komma att motsvara den nuvarande indelningen efter färgen. Såsom skäl att välja denna procentsats kunde vidare anföras, att vissa främmande länder i sina tulltariffer upptagit densamma såsom gräns mot det högst tullbeskattade sockret.

Av en inom generaltullstyrelsens statistiska avdelning upprättad tablå över införseln till Sverige av råsocker under åren 1913, 1914, 1922, 1923 och 1924 framginge dels att någon större import av råsocker förekommit endast under de två sistnämnda åren, dels ock att i det närmaste allt det rörsocker, som under samma år införts, blivit tullbehandlat enligt rubrik 159, d. v. s. varit till färgen icke mörkare än nr 18. Från Svenska sockerfabriksaktiebolaget, som infört detta socker, hade inhämtats, att varan utgjorts av s. k. vitt (tvättat) javasocker med en högre polarisationsprocent än 99, vilket, enligt vad som uppgivits, med hänsyn till den maskinella utrustningen i de svenska raffinaderierna vore mera lämpligt att använda än annat kolonialsocker. I fråga om tullbehandlingen av detta vita javasocker skulle de ifrågasatta nya tulltaxebestämmelserna sålunda icke innebära någon ändring.

Beträffande betråsockret däremot syntes den ifrågasatta omläggningen av grunden för beräkningen av tullen komma att medföra den förändringen, att en stor del av det socker, som man enligt nuvarande bestämmelser icke kunde underlåta att belägga med en tull av 10 öre för kilogram, bleve hänförlig till tulltaxerubrik 160 med tull av endast 7 öre för kilogram. Emellertid skulle denna förändring endast kunna anses innebära en rättvisare tullbeskattning av betråsocker än den som föranleddes av de nuvarande tulltaxebestämmelserna. Såvitt styrelsen kunde bedöma, torde det nämligen sakligt sett icke vara motiverat att till rubrik 159 hänföra sådant betsocker, som på senare tiden förekommit till import.

Beträffande frågan huruvida man icke vid övergång till nya grunder för beräkningen av tullen å socker rätteligen borde frångå tulltaxans nuvarande uppdelning i raffinerat och oraffinerat socker, funne styrelsen vissa skäl tala för ett bibehållande av denna uppdelning. Det funnes nämligen raffinerade sockerprodukter, vilkas polarisationsprocent låge under 98 och vilka till utseendet mera överensstämde med råsocker än med raffinerad vara, men som dock på grund av sitt relativt höga värde — särskilt på grund av den genom raffineringen uppkomna bättre smaken än å råsocker — rätteligen borde hänföras till de slag av socker, som draga en tull av 10 öre för kilogram. En dylik sockerkvalitet, benämnd Brun bastard, som funne användning inom konfektindustrien, hade enligt uppgift befunnits polarisera endast 92 procent. Härjämte hade man, såsom doktor von Schéele även påpekat, att taga hänsyn till förekommande s. k. torrsiraper, av vilka en del, trots lägre polarisation än 98 procent, beroende bland annat på förekomsten

i desamma av invertsocker, otvivelaktigt syntes böra tullbehandlas såsom raffinerat socker.

Då doktor von Schéele i sitt förberörda yttrande framhållit, att mängden polariserat socker påverkades av såväl vatten- som askhalt, av vilka det syntes tänkbart att särskilt den förra avsiktligt kunde höjas i och för sänkning av polarisationen, hade styrelsen i anledning härav tagit i övervägande, huruvida ej polarisationsprocenten socker borde hänföras till torrsubstansen och sålunda sockerhalten per torrsubstans utgöra normen för förtullningen. Som emellertid detta i ej ringa mån skulle komplicera de erforderliga undersökningarna av varan och anledning icke torde förefinnas antaga, att vederbörande skulle söka ernå en förmån i tullbeskattningshänseende genom tillförande av en onaturligt hög vattenhalt samt, såvitt styrelsen kunnat finna av de uppgifter, som förelåge beträffande beräkningen av polarisationsprocenten i de främmande länder, där denna förekomme såsom grund för beräkningen av tullen, någon hänsyn icke tagits till vatten- och askhalten, skulle man, åtminstone tillsvidare, även hos oss kunna bortse därifrån. Härvid skulle möjligen kunna anmärkas, att sockerhalten i sockerlösningar, sirap och sirapsblandningar enligt föreskrift i anmärkningarna till tulltaxerubrikerna 160 och 161 skulle beräknas å torrsubstansen. Emellertid syntes man hava större anledning att taga hänsyn till vattenhalten beträffande nämnda varuslag än i fråga om socker, då vattenhalten i sockerlösningar, sirap och sirapsblandningar vore mycket större och mera växlande än vattenhalten i socker.

Vidare skulle kunna ifrågasättas, huruvida någon sådan kvalitetsskillnad vore rådande mellan rör- och betsocker, att införandet av polarisationsprocenten såsom gemensam norm för tullberäkningen skulle på något sätt gynna importen av det ena slaget av socker på det andras bekostnad. Enligt vad från sakkunnigt håll meddelats, vore emellertid så icke förhållandet.

För tillämpningen av de ifrågasatta nya tulltaxebestämmelserna erfordrades givetvis vissa föreskrifter angående metoden för utrönande av polarisationsprocenten. Något förslag till dylika föreskrifter hade styrelsen icke utarbetat, men förväntade styrelsen, att om dess hemställan angående ändring i tulltaxan vunne beaktande, styrelsen komme att erhålla uppdrag att efter samråd med sakkunniga uppgöra dylikt förslag.

På grund av vad sålunda anförts har generaltullstyrelsen hemställt, att Kungl. Maj:t måtte för riksdagen framlägga förslag därom, att tulltaxerubrikerna 159 och 160 måtte erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Socker:			
	— — — — — — — — — — — — — — — —			
	oraffinerat:			
159	polariserande mer än 98 procent	1 kg.	—	10
160	polariserande högst 98 procent	1 kg.	—	07
	Anm. 1. — — — — — — — — — — — — —			
	Anm. 2. — — — — — — — — — — — — —			

Framställning om retroaktiv tillämpning av de ifrågasatta ändringarna i tulltaxan.

I en den 17 mars 1925 dagtecknad skrift har sedermera Svenska sockerfabriksaktiebolaget gjort framställning i syfte att de av generaltullstyrelsen föreslagna ändringarna måtte vinna tillämpning å allt av bolaget under tiden november 1924—januari 1925 infört socker.

Generaltullstyrelsens utlåtande den 3 april 1925.

Generaltullstyrelsen har i häröver den 3 april 1925 avgivet infordrat utlåtande anfört att, förutom berörda i styrelsens skrivelse den 4 mars 1925 omnämnda, till Svenska sockerfabriksaktiebolaget inkomna partier råsocker med en sammanlagd vikt av omkring 2,500 ton, eller närmare bestämt 2,476,370 kilogram, en avsevärd import av ljusare råsocker ägt rum över Stockholm och Landskrona. Dessutom hade tullförvaltningen i Malmö, sedan densamma erhållit kännedom om styrelsens beslut i fråga om det socker, vars tullbehandling underställts styrelsens prövning, beträffande vid föregående tullbehandling till tulltaxerubriken 160 hänfört socker av med det föregående lika färg och med en vikt av 4,046,401 kilogram ansett sig böra efterdebitera skillnaden mellan den högre och den lägre tullen. Den av Svenska sockerfabriksaktiebolaget införda sammanlagda kvantitet råsocker, för vilken den högre tullsatsen enligt rubrik 159 sålunda tillämpats, utgjorde enligt från tullförvaltningarna inhämtade upplysningar:

infört över	Stockholm	2,792,712	kilogram
» »	Malmö	5,881,897	»
» »	Landskrona	4,500,655	»
	eller tillsammans	13,175,264	kilogram.

Härefter har styrelsen anfört i huvudsak följande:

Styrelsen hade genom infordrande — i och för undersökning av polarisationsprocenten — av prov å de partier, vilka sålunda belagts med den högre tullen, sökt möjliggöra deras tariffering efter ändrad beräkningsgrund, därest riksdagen vid ett eventuellt beslut i den riktning, styrelsen föreslagit, skulle anse sig böra giva detsamma retroaktiv verkan. De prov, som dittills inkommit och undersökts, hade i likhet med föregående polariserat mindre än 98 procent, och det vore ej heller anledning antaga, att de undersökningar, som ännu ej medhunnits, komme att utvisa högre polarisationsprocent. Då sålunda av allt att döma även det socker, som underkastats den högre tullsatsen, polariserade mindre än 98 procent, skulle för socker av denna kvalitet enligt det av styrelsen framställda förslaget den lägre tullsatsen komma att tillämpas, vilket med hänsyn till varans kvalitet finge anses berättigat. Någon saklig invändning kunde sålunda icke göras mot bolagets hemställan om retroaktiv tillämpning av ett eventuellt beslut angående ändring av bestämmelserna om tullbeskattning av oraffinerat socker i av generaltullstyrelsen föreslagen riktning. Visserligen hade, såvitt för styrelsen vore bekant, hittills icke förekommit exempel på att en ändring i liberalare riktning av tulltaxans bestämmelser fått retroaktiv verkan. Däremot hade i vissa fall en lagstiftning i motsatt riktning åtföljts av beslut om efterbeskattning. Så hade exempelvis varit förhållandet beträffande kaffe och bensin. Erkännas måste emellertid, att omständigheterna i det nu föreliggande

fallet vore tämligen enastående och att en fördyring av en sådan allmän förbrukningsartikel som socker kunde vara ägnad att ingiva betänkligheter.

Kommerskollegii utlåtande den 15 april 1925.

Kommerskollegium, som den 15 april 1925 avgivit infordrat utlåtande i ärendet, har därvid anfört:

Vad beträffade det av generaltullstyrelsen väckta förslaget rörande sådan ändring av grunden för tullbeskattning av oraffinerat socker, att i stället för nu tillämpad färgbedömning enligt s. k. holländska standardnummer skulle träda utrönande genom polarisation av procenthalten socker i importvaran, funne kollegium, lika med generaltullstyrelsen, att en sådan ändring vore nödvändig för att tullbehandlingen av socker skulle kunna försiggå efter fullt rationella grunder, något som blivit så mycket viktigare sedan till vårt land på grund av omständigheterna börjat införas betydande mängder oraffinerat betsocker. Sistnämnda slag av socker kunde, enligt vad den av generaltullstyrelsen förebragta utredningen otvetydigt gåve vid handen, icke till sin renhetsgrad med säkerhet bedömas efter de holländska, för rörsocker uppgjorda standardfärgprov, som vore föreskrivna till användning i tulltaxerubrikerna 159—160. I själva verket hade det förhållande att bedömandet av sockers tullpliktighet tidigare skett efter färgmetoden flerstädes utomlands föranlett avsiktlig färgning av i och för sig högvärdig sockervara, för att densamma skulle draga lägre tull vid införsel i något visst konsumtionsland, vars tulltaxa föreskreve användande av de holländska standardproven.

De flesta sockerimporterande länder i Europa hade ock övergivit färgmetoden såsom tullkontroll och i stället övergått till den exaktare polarisationsmetoden, som med nutidens analytiska hjälpmedel icke erbjöde några svårigheter. Kollegium hade icke heller något att erinra mot det av generaltullstyrelsen föreslagna gränsvärdet av högst 98 procent sockerhalt för oraffinerat socker dragande den lägre tullsatsen, 7 öre för kilogram, liksom ej heller mot den av styrelsen föreslagna omredigering av tulltaxerubrikerna 159 och 160. Vidkommande Svenska sockerfabriksaktiebolagets framställning om åtgärder för att vissa av bolaget redan importerade mängder oraffinerat betsocker, sammanlagt 13,175,264 kilogram, skulle få tullbehandlas enligt den av generaltullstyrelsen föreslagna nya beräkningsgrunden, ville kommerskollegium med hänsyn till de säregna omständigheter, som vore förenade med ifrågavarande tullbehandlingsärende, ansluta sig till den av generaltullstyrelsen gjorda hemställan om bifall till sökandebolagets framställning.

Uttalande av Mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag.

Kommerskollegium har sedermera med skrivelse den 20 april 1925 överlämnat en till kollegium ställd skrift, däri Mellersta Sveriges sockerfabriksaktiebolag uttalat, att en ändring av nuvarande bestämmelser för förtullning av råsocker vore både önskvärd och nödvändig samt att det föreslagna beräkningssättet efter viss polarisation å råsocker vore lämpligt.

Tillkallande av sakkunniga.

Genom beslut den 8 maj 1925 bemyndigade Kungl. Maj:t chefen för finansdepartementet att tillkalla två sakkunniga personer för att inom departementet biträda vid ifrågavarande ärendes beredning; och har jag med stöd av detta bemyndigande såsom sakkunniga tillkallat direktören i Svenska sockerfabriksaktiebolaget C. F. Tranchell och hemmansägaren Axel Pehrsson i Bramstorp.

De sakkunnigas yttrande.

Med skrivelse den 30 oktober 1925 hava de sakkunniga överlämnat yttrande i ämnet. Efter att hava framhållit att redan sedan mitten av förra århundradet ett önskemål gjort sig gällande från den kemiska sakkunskapens sida att kunna draga gränsen mellan de båda i tulltaxerubrikerna 159 och 160 angivna kategorierna råsocker efter sockrets kemiska värde men att denna vetenskaps bristande resurser hindrat detta önskemåls förverkligande, hava de sakkunniga vidare anfört följande.

Detta hinder hade numera bortfallit, och sockrets polarisation lämnade en möjlighet till långt ändamålsenligare gränsbestämning än färgen enligt holländsk standard. De sakkunniga ansåge sig därför utan tvekan kunna förorda, att sockrets polarisation bleve avgörande i fråga om uttagande av den högre tullsatsen eller den lägre för oraffinerat socker.

Sedan de sakkunniga intagit denna principiella ståndpunkt, hade för dem återstått spörsmålet, vilken polarisationsprocent som för gränsbestämningen skulle kunna anses lämpligast. Härvid hade skarpare trätt i förgrunden, vad som enligt de sakkunnigas mening vore hela denna frågas kärna, nämligen att, å ena sidan, till skydd för den svenska råvaruproduktionen hindra införandet till den lägre tullsatsen av ett råsocker av så högt raffineringsvärde, att den inhemska raffineringsindustrien skulle föredraga det framför svensk råvara, samt att, å andra sidan, vid brist på inhemsk råvara medgiva införsel av den råvara, som för de svenska raffinaderierna vore erforderlig för landets förseende med socker, utan att densamma — såsom med en strikt tillämpning av nu gällande, för betråsocker icke avvägda bestämmelser hänt — belastas med raffinadtull.

Den gräns, vid vilken den högsta tullsatsen för socker inträdde, hade flerstädes i utlandet satts vid 98 procent polarisation, och detta procenttal hade också enligt generaltullstyrelsens, av kommerskollegium tillstyrkta förslag valts såsom gräns. Det hade därför för de sakkunniga legat närmast till hands att från olika synpunkter pröva lämpligheten av denna polarisationsprocent såsom gränsbestämmande.

Från synpunkten av gränsens bestämmande så, att skydd lämnades mot införande för den lägre tullsatsen av ett konsumtionsfärdigt oraffinerat socker, lämnade valet av 98 procent polarisation i likhet med nu gällande bestämmelser en bred skyddsmarginal. Ett för direkt konsumtion tjänligt socker kunde nämligen icke gärna tänkas polarisera mindre än 99.5 procent.

Emellertid hade det i världsmarknaden tillgängliga råsockret en polarisation icke överstigande omkring 97.5 procent, och således hade den inhemska raffineringsindustrien vid gränsens bestämmande till 98 procent möjlighet att till den lägre tullsatsen i fall av behov införa den för raffinering normala råvaran.

Från båda de berörda synpunkterna hade därför de sakkunniga ansett sig kunna godtaga 98 procent polarisation såsom gräns mellan de ifrågavarande båda tullsatsernas tillämplighetsområden.

Därefter hade för de sakkunniga återstått att avgöra, huruvida gränsens bestämmande vid 98 procent polarisation jämväl kunde lämna samma skydd för den inhemska råvaruproduktionen som de nuvarande stadgarna. Från denna synpunkt hade de sakkunniga haft under övervägande, om icke möjligen den gränsbestämmande polarisationsprocenten borde sänkas. Då socker av holländsk standardtyp nr 17 nu kunde införas för den lägre tullsatsen och detta socker beräknades polarisera upp mot 97 procent, så skulle detta procenttal

vara det, som i så fall närmast skulle komma i fråga. När de sakkunniga emellertid även från synpunkten av den svenska råvaruproduktionens skyddande ansett sig kunna godtaga 98 procent polarisation såsom gräns, hade detta skett på följande grunder. Allt socker polariserande under 98 procent vore råsocker och måste för att kunna säljas till förbrukning omarbetas. Endast raffinadindustrien kunde således — åtminstone praktiskt sett — räknas såsom importör av dylikt socker. I allmänhet hade icke råsocker så hög polarisationsprocent som 97 men erfarenheten hade visat, att europeiskt betråsocker för ett eller annat parti komme upp i en polarisation av över 97 procent. Vid införsel skulle därför en vara, som obestridligen vore råsocker och icke kunde inom landet avsättas utan efter omarbetning, kunna komma att draga den högre tullen. Detta vore tydligen vid fall, då import av råsocker på grund av råvarubrist inom landet erfordrades, lika litet överensstämmande med billigheten som med grunden för tulltaxans nuvarande stadganden. De sakkunniga hade därför undersökt, huruvida det skulle kunna tänkas, att möjligheten för raffinaderierna att införa ett råsocker med 98 procent polarisation — därest sådant skulle stå att erhålla — skulle kunna medföra någon ekonomisk fördel för raffinaderierna framför nu gällande bestämmelser eller till men för den inhemska råvaruproduktionen. Undersökningen hade visat, att ett raffinaderi skulle vinna högst omkring 20 öre på 100 kilogram genom att raffinera ett råsocker med 98 procent polarisation, jämfört med raffineringen av 97-procentig råvara. Skillnaden i detta tänkta, praktiskt säkerligen betydelselösa yttersta gränsfall vore så ringa, att de sakkunniga icke kunnat tillmäta den sådan vikt, att den borde föranleda väljande av 97 procent-gränsen framför den, såsom påvisats, lämpligare 98 procent-gränsen. De sakkunniga förordade därför, att ifrågavarande rubriker i tulltaxan måtte erhålla den av generaltullstyrelsen föreslagna ändrade lydelsen.

Departementschefen. Av den i ärendet förebragta utredningen framgår att avfattningen av tulltaxerubrikerna för oraffinerat socker icke längre kan anses tillfredsställande, särskilt sedan importen av denna vara kommit att omfatta jämväl annat slag än kolonialsocker. En anpassning av rubrikerna efter den sålunda inträdda förändringen lärer därför vara påkallad. Mot den form härför som föreslagits av generaltullstyrelsen och tillstyrkts av kommerskollegium samt de i frågan hörda sakkunniga synes mig icke finnas anledning till erinran. Jag förordar alltså, att förevarande förslag till förändring av tulltaxerubrikerna 159 och 160 förelägges riksdagen till godkännande. Med hänsyn till behovet av vissa anvisningar rörande tillämpningen av de sålunda omredigerade rubrikerna lärer den blivande författningen i ämnet böra träda i kraft å dag som Konungen bestämmer.

Den av Svenska sockerfabriksaktiebolaget gjorda framställningen om retroaktiv tillämpning av den ifrågasatta ändringen i tulltaxan anser jag av principiella skäl och med hänsyn till konsekvenserna icke kunna förordas.

I överenstämmelse med vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte i proposition föreslå riksdagen

dels besluta, att rubrikerna 159 och 160 i den vid förordningen den 9 juni 1911 (nr 80) med tulltaxa för

inkommande varor fogade tulltaxa skola erhålla följande ändrade lydelse:

		Kvantitet för tullberäkningen	Tullsats	
			Kronor	öre
	Socker:			
	— — — — — — — —			
	oraffinerat:			
159	polariserande mer än 98 procent	1 kg.	—	10
160	polariserande högst 98 procent	1 kg.	—	07
	Anm. 1. — — — — —			
	Anm. 2. — — — — —			

dels ock förklara, att ändringen skall träda i kraft å dag som Konungen bestämmer.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:
Svante Ericsson.